

Barn- och utbildningsnämnden

Sivert Åkerljung (Kd)
Ordförande Barn- och utbildningsnämnden
sivert.akerljung@politik.ekero.se

Motion - öppna skolmatsalarna för pensionärer (Ö)

Dnr BUN 2024/103

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Politikens motivering

Mittenstyret delar motionärens syn när det gäller vikten av att främja psykisk hälsa bland äldre, men anser efter intresseavvägning att motionen skall avslås. Säkerheten för våra barn i skolorna har högsta prioritet, och det finns för stora utmaningar med bl. a behörighetskontroll och lämplighetsprövning av externa matgäster.

Beslutsunderlag

Motionssvar – Motion - öppna skolmatsalarna för pensionärer (Ö), 2024-11-26
Motion – öppna skolmatsalarna för pensionärer (Ö), 2023-11-01

Beslutet expedieras till

Kommunfullmäktige

Sivert Åkerljung (Kd)
Ordförande Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden

Förvaltningens motionssvarsunderlag

Motionen föreslår att utreda möjligheten för pensionärerna att kunna äta lunch på utvalda kommunala grundskolor inom kommunen för att främja social samvaro, psykisk hälsa samt utbyte möten mellan generationsgränserna.

Social gemenskap för äldre

För att främja psykisk hälsa, social samvaro och en meningsfull tillvaro bland äldre erbjuder socialförvaltningen initiativet Seniorliv. Seniorliv erbjuder seniorträffar flera dagar i veckan för social samvaro och lättare fysisk träning, mobil- och digitalträffar, föreläsningar i relevanta ämnen samt en del större evenemang som exempelvis Seniordagen. De erbjuder fika för självkostnadspris och man kan även ta med sig egen lunch. De träffas i Matsalen på Ekgården och Vallviken på Söderströmsgården.

Socialförvaltningen erbjuder även anhörigträffar med fika för äldre, samt Café tänkvärt- En mötesplats för dem som berörs av demenssjukdom, på Ekerö. Utöver det anordnas Seniorsamtal- ett förebyggande samtal kring hälsa och välbefinnande för alla pensionärer i Ekerö kommun¹. Med start 2025 kommer även digital coachning för äldre att starta igång.

Utöver detta är Ekebyhovs slott en populär mötesplats och lunchrestaurang i kommunal regi.

Föreningsliv och kyrkan i Ekerö kommun anordnar också sociala och fysiska aktiviteter för den äldre målgruppen. Till exempel erbjuds sopplunch med social samvaro, gå-fotboll, gå-handboll, tennis på studs, gammeldans, squaredance, boule med mera.

Säkerhet och trygghet på skolan

Skolan har ett ansvar att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Skolor har vidare ett ansvar för elevers och skolpersonals säkerhet, bland annat inom ramen för arbetsmiljöansvaret (5 kap 3—4 § skollagen). Det är viktigt att vara medveten om att det innebär en ökad risk ur säkerhetssynpunkt att ge fler personer tillträde till skolans lokaler. Redan idag arbetar Sveriges kommuner aktivt med att kontrollera och begränsa allmänhetens tillträde till skolor i brottsförebyggande syfte med utgångspunkt i gällande lagstiftning. Det pågår just nu flera statliga utredningar med förslag som ytterligare skärper huvudmannens ansvar att begränsa allmänhetens tillträde till skolor. Exempelvis föreslår det statliga betänkandet Skolor mot brott (SOU 2024:17) att det ska införas en bestämmelse i skollagen som ålägger huvudmannen att se till att det vidtas åtgärder vid skolenheter för att obehöriga inte ska ges fritt tillträde till verksamhetens område under den tid som verksamheten pågår.

¹ Läs mer på ekero.se → Omsorg och hjälp → Äldre

Barn- och utbildningsförvaltningen ser att om vi skulle ge delar av allmänheten tillträde till skolans lokaler innebär det en ökad säkerhetsrisk och ett ökat ansvar för skolorna att tillse att de människor som vistas på skolans område är behöriga. Några kommuner erbjuder idag pensionärer att äta i skolornas matsalar med eleverna eller när eleverna ätit klart. Några arbetar med anmälan i reception och ID-kontroller för att tillse behörigheten hos de personer som kommer till skolan. Utbildningsförvaltningen ser att anmälan och ID-kontroll kan bekräfta besökarens ålder, men bekräftar inte i övrigt om personen är lämplig att vistas på området ur säkerhets och trygghetssynpunkt, vilket ställer ett mycket ökat ansvar för skolan att tillse säkerheten och tryggheten på skolan.

Platstillgång i skolornas matsalar

På flera skolor i kommunen är platstillgången begränsad. Externa besök skulle behöva planeras in mot slutet av serveringen, kanske de sista 30 minuterna, för att de ska få plats. Lunchen behöver dukas bort därefter, eftersom köket behöver förbereda nästa servering för eleverna som är mellanmål.

Seniorer i skolan

Förvaltningen kommer inom ett projekt gällande Seniorer i skolan att på andra sätt arbeta med få delar av den seniora befolkningen att finnas i ungdomars närhet, med förhoppningen om bra utbyten mellan generationerna och en fin utökad vuxennärvaro i skolan som vi hoppas kan komma till gagn för både ungdomar och seniorer.

Förvaltningens slutsatser

Det är viktigt att främja psykisk hälsa, social samvaro och en meningsfull tillvaro bland äldre. Detta går att göra på många sätt och kommunen erbjuder idag flera aktiviteter med detta syfte. Motionen föreslår att pensionärerna ska kunna äta lunch på utvalda kommunala grundskolor inom kommunen vilket även skulle leda till utbyte mellan generationsgränserna. Förvaltningen ser att utbyte mellan generationsgränser har flera fördelar och kan bidra till trygghet på flera sätt och har därför initierat projektet Seniorer i skolan. Barn- och utbildningsförvaltningen ser att motionen är lovvärd och ser fördelarna med förslaget. Samtidigt behöver skolorna tillförsäkra elever och personal en trygg och säker miljö, ett ansvar som blir mycket stort när delar av allmänheten ges tillgång till skolans lokaler. Med anledning av ökad säkerhetsnivå och ökade krav på säkerhetsåtgärder från nationell nivå kommer tillgången till skolor för allmänheten att bli än mer begränsad. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Elin Elfqvist
Förvaltningschef barn- och utbildning

Åsa Källander
Utvecklingsledare/utredare